

Извештај
за извршен надзор на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Охрид за 2023

Министерството за животна средина и просторно планирање врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на министерката за животна средина и просторно планирање со бр. 18-2113/1 од 17.03.2023 година, подготви Прашалник кој беше доставен до општините дадени во Планот со цел да се изврши надзор на законитоста на работата на општините во областа на животната средина.

На ден 11.05.2023 година, Општина Охрид до Министерството за животна средина и просторно планирање (Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-2113/2 од 17.03.2023 година), достави допис бр.18-140/5 со прилог пополнет Прашалник за надзор над законитоста на работата на општините.

Пополнетиот Прашалник во однос на спроведување на законодавството од областа на животната средина беше разгледан од страна на Комисијата и при тоа се дојде до следните констатации заради увидени недостаци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го извести министерството, и комисијата дава неколку препораки:

- Во однос на спроведување на постапката за одобрување на елaborати за животната средина од страна на комисијата а врз основа на прашалникот е утврдено дека:

Општина Охрид ја спроведува постапката за одобрување на елaborати за заштита на животната средина, и за истите се води регистар на издадени елaborати.

Имаат писмено назначено лице за одобрување на елaborати.

-Не се предвидени мерки

- Во однос на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата а врз основа на прашалникот е утврдено дека:

- Општината ја спроведува постапката за издавање на Б- интегрирани еколошки дозволи како и нивно обновување.
- Имаат 6 Б-ИЕД дозволи кои се издадени во 2018 година со важност до 2025 година.
- Имаат писмено овластено лице за издавање на Б- интегрирани еколошки дозволи.

Препораки:

- Потребно е да се следат издадените Б-ИЕД и за истите редовно да се пресметуваат надоместоци.

➤ **Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:**

- Се препорачува, општината да ги следи и да земе активно учество при формирањето на одборот каде се вклучуваат општините од Југо-западниот плански регион и Пелагониски плански регион
- Се препорачува, Градоначалникот на општината да одреди локации каде ќе се постават садови за собирање и селектирање на отпадот со кои ќе се овозможи селектирање и на опасниот отпад од домаќинствата, согласно обврските во рамките на Закон за проширена одговорност на производители.
- Се укажува од страна на Комисијата, Градоначалникот да води грижа за исполнување на обврската, селектирање на отпад, од страна на давателите на услугата во соработка со постапувачите на посебни текови со отпад не само со електрична и електронска опрема туку и за сите останати посебни текови со отпад.
- Се препорачува, Општината да отпочне со водење на Катастар за својата територија, каде ќе се евидентираат создавачите на неопасен и опасен отпад согласно член 101 од Закон за управување со отпад.
- Се препорачува, Општината да отпочне со исполнување на обврската за објавување на податоци кои се однесуваат на состојбата на состојбата во управување со отпад, за постигнатиот напредок, идните активности за подобрување на состојбата за управување со отпад, како и споредбени податоци за постојната со претходната состојба за упаршување со отпад, согласно член 102 од Закон за управување со отпад.

➤ **Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:**

- Општината согласно член 26 и 28 од ЗВ преку формираното јавно комунално претпријатие за водните тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот за населените места во општина Охрид за кои не се прибавени дозволи за користење на вода потребно е да се прибават, исто така и за испуштања или фрлање материји и супстанции во реципиенти за населените места во општина Охрид преку формираното јавно претпријатие за кои не е прибавена дозвола за испуштање согласно член 79 од ЗВ потребно е истата да се прибави.

- Општината согласно член 96 став 2 од ЗВ може да укаже за потребата од определување на заштитни зони со донесување на Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот. Елаборат за определување на заштитни зони кој е наведен во прашалникот потребно е да се достави до Министерство за животна средина и просторно планирање. Согласно член 96 став 1 од ЗВ, Владата на РС Македонија носи Одлука за определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот на предлог на Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање и по донесување на одлуката од страна на Владата на РС Македонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбантите отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ. Согласно член 116 да обезбеди и понатаму ефлументите од индустриските отпадни води кои што влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбантите подрачја согласно оваа програма.

- Согласно член 126 од ЗВ Планот за заштита и одбрана од поплави потребно е во континуитет се изработува, донесува, доставува до Министерство за животна средина и просторно и потребно е да се спроведуваат мерките од истиот. Планот за заштита и одбрана од поплави особено да содржи: топографски, хидролошки, хидротехнички, демографски, стопански и други подлоги и податоци, граници на загрозеното подрачје, работи и мерки што се преземаат и извршуваат пред опасноста и за време на одбраната од поплави и органи надлежни за заштита и одбрана од поплави.

- Општината согласно член 143 од ЗВ да изработува, доставува и објавува извештаи за активностите кои се реализирани во претходната година како и за предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да продолжи да врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен

проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.

- Согласно член 131 од ЗВ во населените места кои се на територија на Општина Охрид потребно е да се определи ширина на крајбрежен појас на водотеците за кои не е определен истиот и тоа: ширината на крајбрежниот појас на водотеците ја определува советот на општините и советот на градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и на градот Скопје, по претходна согласност на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина. Како и согласно член 132 да го уреди пристапот до крајбрежниот појас на водотеците, езерата и акумулациите за спорт, рекреација и слични активности.

- Во прашалникот е одговорено дека Општина Охрид не е ерозивно подрачје. Согласно закон за води Советот на општината на територијата под нејзина надлежност за ерозивни поодрачја ги определува границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија како и утврдува мерки и работи за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 136 и член 137 од ЗВ и ги обврските од член 141 од ЗВ со превземање мерки за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општината за водните тела кои не се опфатени со мерните места од државната мрежа согласно член 145 став 3 од ЗВ можат да воспоставуваат локални мрежи на мерни места за мониторинг на водните тела и за да се врши мониторингот да донесат Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ, како и да доставуваат податоци од извршениот мониторинг согласно член 156 ЗВ.

➤ *Во областа на просторното планирање комисијата укажува на следниве недостатки кои е потребно да се отстранат:*

1. Општината не ги исполнила обврските (согласно член 5 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, "Службен весник на РМ" бр.39/04), каде што: Заради континуирано следење на состојбите во просторот и спроведување на Просторниот план на Република Македонија, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, јавните служби, организациите, претпријатијата, установите, институциите и другите правни лица (извештајни единици) се должни да изготват Годишен Извештај за состојбите и промените во просторот, од својата област и истите да ги доставуваат до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на просторното планирање, односно до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Содржината на извештаите, постапката и начинот на изготвување, како и роковите за нивно доставување, се уредени со "Правилникот за постапката, начинот

на изготвување, содржината на извештаите за состојбите и промените во просторот и роковите за нивно доставување" (Службен весник на Република Македонија бр. 42/05,111/06 и 17/2010).

2. Општината исто така го нема информирало министерството кои урбанистички планови и урбанистички проекти се донесени во тековната година со дефиниран плански опфат (дали се разликува од издаденото Решение за Услови за планирање на просторот). Односно по донесување на планот донесувачот е должен да го извести органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на просторното планирање за донесувањето на урбанистичкиот план со дефиниран опфат и за земјоделското земјиште кое со планот добило статус на градежно земјиште.

➤ *Во областа на бучавата комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:*

Општината да започне со примена на законските надлежности во целост.

➤ *Во областа на природата комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:*

Општината да ја унапреди примената на законските надлежности од областа на заштита на природата, особено Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион и да ги зајакне капацитетите за ефикасна спроведување на законите. Општина Охрид како имател на светско природно наследство да постапи согласно член 20 став (2) од Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, односно на видно место на природното наследство да го постави знакот за светско наследство, усвоен од органите на Конвенцијата на УНЕСКО.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги дава и следните препораки:

-Комисијата дава препорака во општината пред се да се изврши измена на систематизацијата на работни места на општината. Се препорачува општината да ги опфаќа сите надлежности од областа на животната средина кои ги има, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за заштита од бучавата во животната средина Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион и останатите закони од областа на животната средина.

-Да се обезбедат повеќе вработени кои ќе работат во областа заштита на животната средина, при што постапките да се спроведуваат целосно и правилно.

-Комисијата дава препорака во општината да се овозможи учество на стручни обуки на вработените кои работат во делот на заштитата на животната средина особено во делот на управување со отпад и управување за квалитет на амбиентниот воздух, со цел зајакнување на капацитетите за реализација на проекти, инвестициони зафати за подобрување на општата состојба со управување на отпадот како и за квалитет на амбиентниот воздух.

-Потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина, Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, Закон за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион; и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде е константирано дека не се спроведуваат.

За превземените активности општината да го извести министерството (Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата од областа на животната средина), Одделение за соработка со локална самоуправа во Секторот за соработка со локална самоуправа и управно надзорни работи во рок од **6 месеци** со писмен додаток.

Скопје, 2023 година

Претседател на Комисија
за вршење надзор на законитоста на работата
на органите на општината, на градот Скопје и
на општините во градот Скопје
Танја Кироска Донски

Членови на Комисијата:

Лумни Јашари
Ирена Николоска
Влатко Цветаноски
Даниела Ристова,
Даниела Наумоска,
Дајана Марковска Ристеска
Исуф Фетаи